

12449/1

Stimatele Dle Cosbuc!

Cred că nu mai am nevoie să-mi încep cunoștința cu introduceri pline de „scure și „explicări ale îndrăselii”; precum să îmi plăse de abste când un novit în literatură scrie unui literat cu nume. Numele meu s'a tipărit adeseori alături cu al D-Tale în revista „Vatra” și vezi poeziile D-Tale vedeau însile focul cel binefăcător vetrei, iar ieu cu încercările mele mă încălțiam numai la acest foc — totuși mă cred prin acest fapt întru-cît-va îndreptățit de a Tă scrie.

La început o întrebare. În acest 1/2 ani, ce i-am petrecut în Lipsa, am fost fascinat din limba română la doi Nemiți, cari ani citesc cu ușurință ori și ce op din literatura noastră. „Baladele și Stilele” li-sint lectura de predilectie și — spus fără linguisire, de care D-Ta ai mai puțin lipsă decît ori și cine — iele sint cel mai bun mijloc de a arăta unui străin cît de melodioasă și poetică e limba noastră. Enusufletirea lor a mers așa reparte, încît au și tradus unele cîntece mai ușoare

— și le-au tradus bine. La întrebarea dacă
ie iertat să le publice n'am știut să le
răspund și de aceea Vă rog să-mi împăr-
tășiți dacă Vă învoieți la publicarea lor?

Nunc venio ad fortissimum.

Te o propunere.

Specum de bună samă ști și D. Tă,
naturalismul în drama modernă a sege-
nerat, mai ales sub pawa lui Hindberg și
Gerhard Hauptmann, cei doi mai mari
scriitori ai Suediei și Germaniei. De aceea
s'a simțit lipsa unei premeneli, în uot
astât de neevitabil încît Hauptmann în-
susi ne-a dat o prin opera lui cea mai
nouă: „Die versunkene Glocke”. Te o poveste
dramatizată aceasta. Nu ie însă scrisă pen-
tru copii, ci din contra cei mai uaturii oa-
menii seabea o înteleg. Te ceva în ica ca și
în „Visul nopții de vară” a lui Shakespea-
re. Aceasta în urmă revarsa parfum și suis-
ie pe scena, unde singele curs din celelalte
piere ale măestrului brit te făcea să turberii,
cea simții te xmulge din mediul vietii de
toate zilele, din viata de nevoi reprezentată
întocmai pe scenă și te transpune în lumea
basmielor ce o visai ca copil.

De odată cu Hauptmann scris și ~~Wittke~~ ^{duburii}

Fulda povestea sa dramatică: „Der obhn des Ka-
lifen“, amândoi inspirați, poate fără să știe
de faimoasa operă a lui Humperdinck: „Häusel
u. Gretl.“

Ușeu a scris drame cu motive istorice,
a căror personaje trăiesc și azi (Härmänderne pe
Helgeland), Hauptmann o poveste în care ie
și viață pămintescă — și cât de admirabile sînt
chiar pentru acest motiv personaje ca Hjördis și
Heinrich?!

D-Ța ai fost acela, care în literatura
noastră bolnavă ai turnat viață din belșug,
D-Ța ai fost acela, care ai ridicat povestea pînă
la înălțimea „Grăesii zinelor“ și a lui „Fulger“
și tot D-Ța ai știut să Te inspire atît de a-
sinc de „Sacuntala“, în care parcă vorbește
Zeul Kama, iar nu Calidassa. De aceea
primul meu gând după citirea „Clopotu-
lui cafundat“ de Hauptmann a zburat la
D-Ța.

și mai ie încă ceva. Un poet așa de
mare ca D-Ța trebuie să să încerce și
pe terenul cel mai înalt al poeziei: drama.
Să să încerce cel puțin! Prin dramele lor
s-au înălțat poezia lumii și numele lor sa
ținut în istoria literaturii pe veci. Nu-i
vorba un Heine a fost un diletant slab
în dramaturgie, dar cine va cînta să-l
defaima pentru ~~nesuccesul~~ lui „Almansor“

și „Ratclif”?

„Și n'avem noi nevoie să plecăm la 1000 de noapți ca Fulda, nici la Edta ca Hauptmann pentru ca să aflăm motive dramatice. În privim basmele noastre! Nu ie tragedie în noțiunea „Grăcii zinelor”, nu ie tragedie în ^{poezia} ~~nevrasta~~ înșelate, care pentru arderea pielii de șarpe în care a fost fermecat să stea bărbatul iei, trebuie să rupă 3 părechi de opinci de metal pînă să îl afle? Ce fumos s'ar putea încheia o dramă din toate aste motive.

„Totam însuș să lucră acest obiect, dar versurile nu sînt măcortia mea. Cu atît mai mult sînt sigur că, supă înțeleșugătele-mi studii despre Teatru și încercările mele în proză dramatică, mi-ar succede o dramă fără să fie scrisă în poezie. Dar chiar aici xace farmecul iei și nicăiri ca în versurile unei astfel de drame nu să pot turna atîtea idei mărețe. De aceea am renunțat la acest plan în folosul artei, care prin lucrarea D-Tale ar cîștiga mult.

De aceea propunerea mea ie următoarea: Ceteți dramele: „Kamelle” și „Verwundene Globe” de Hauptmann, precum și: „John des Kalifen” de Fulda, și sînt convins că din iele veti primi inspirația necesară. Nu „Faust” încă ie are obștia în poezie. Dar dacă vă succede încercarea,

in tacere mă voi simți fericit de a Vă fi putut
și folositor.

În conturi neprecizate încă am și conce-
put planul dramei, pe care la dorință, încă
Vi-l voi comunica, pentru ca să scoateți din
iel ce Vă place.

Muzeul
Literarilor
Romine

12449/3

Înainte ce să sfârșesc încă ceva.

Precum am spus as fi vesel dacă propu-
nera mea va putea deveni planul D-Tale și
vă fi și mai vesel de succesul lui, în care mi
subitez o clipă.

Cu toate astea și mai vesel as fi, dacă am
putea să vă și opera împreună. Simburile drama-
tic și prelucrarea scenică va fi partea mea,
iar prelucrarea, forma a D-Tale.

Știu că pentru aceasta să recere mai ră-
tă, ca D-Tă să fi convins că tovarășul ie de
se tovarășie. Cum să o documentez? Din pu-
tinele schițe și poezii ce le-am publicat până
acuma cu greu s-ar putea descoperi vre-un ta-
lent. Dar D-Tă încă ai fost de 20 ani, ai trecut
prin starile, în care stau tot acum și ști că
nu literat în asta vârstă ie mai greu de cunoscut.
Băci nu operele, ci gândurile lui trag în cumpă-
nă. Acesta ie timpul când germenele tăturor i-
deilor, cari mai târziu îi va afla și forma în
scrieri, ie deja săvit în noi și începe să încoltes-
că. Și ca aceste idei nu-mi lipsesc, ci din potri-
vă mă frământă și și usapte, fără să le pot
încă afla forma potrivită, Vă veti putea con-
vinge numai încercând o tovarășie artistică.
Încercarea poate rămânea pentru veci încercare

fără să știe nimănui de îcã. Dar te va veni, D-ã
nu vei pierde nimic, iar îcã voi câștiga enorm
de mult. Dacă astfel te însuflețiri, Te poate
încã impresiona și aveți voința să dați mi-
na celor ce vor să să ridice — încercați! —

Repet încã odatã: propunerea mea din
numã se numã subordonatã celei dintâi și
bucuros mă retrag dela numã acestei opere,
dacã o știi numã în mînã sigure ca ale
D-Țale ?

Străbdător așteptînd răspuns

sãrînã al D-Țale așine

stimãtor

Lipsea în 3/i 1897

Ross-Strasse 9ⁱ

Sextil Puscariu
Stud. phil.